

Ignaz Semmelweis

แพทย์ผู้บุกเบิกมาตรฐานความสะอาดในการผ่าตัด

สุกัญญา ยุกสาน

เมื่อคนไข้คนแรกของ Ignaz Semmelweis เสียชีวิต เขายอมรับว่า ในวันนั้นเขาได้พยายามตัดทานและซักจนเธอให้ยินยอมให้เขารักษา และหลังจากที่ศพของเธอถูกนำออกจากห้องผู้ป่วย Semmelweis แห่งโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย Vienna ในออสเตรีย ก็ยังจดจำเหตุการณ์ทั้งหลายที่เกิดขึ้นก่อนที่เธอจะเสียชีวิตได้ดีว่า เธอแสดงอาการคลุ้มคลั่ง มีทั้งหัวเราะ และร้องไห้สลับกันไปตลอดเวลา และเมื่อเขาถามว่าเธอกำลังรู้สึกอย่างไร เธอตอบว่า กลัว และเขาได้ถามต่อว่ากลัวอะไร เธอตอบว่า กลัวตาย และกราบขออนุญาตกลับบ้านพร้อมกับเสริมว่า เธอไม่ควรมาพักรักษาตัวหลังคลอดลูกที่ตึกสูตินารีตึกนี้เลย แต่ควรไปอยู่ที่ตึกหนึ่งซึ่งมีนางผดุงครรภ์ดูแลมากกว่า แต่ตึกที่มีนางผดุงครรภ์เป็นหัวหน้านั้นไม่มีเตียงว่างเลย เธอจึงต้องมาที่ตึกซึ่งมีแพทย์เป็นคนรับผิดชอบแทน

ณ เวลานั้นโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย Vienna มีตึกสำหรับสตรีหลังคลอด 2 ตึก ตึกแรกเป็นสถานที่สอนวิชาสูตินารีวิทยา ซึ่งมีแพทย์ทำงานประจำ แต่อีกตึกหนึ่งเป็นสถานที่สอนพยาบาลผดุงครรภ์

นับตั้งแต่วันที่คนไข้ถูกส่งตัวให้สูติแพทย์ดูแล คนไข้คนนี้ได้รีบขอให้รักษาตัวที่ตึกพยาบาลผดุงครรภ์ จน Semmelweis สงสัยว่าเหตุใดคนไข้จึงไว้วางใจพยาบาล

ยิ่งกว่าแพทย์ และก็ได้คำตอบว่า ใครก็ตามที่ถูกส่งมาให้แพทย์รักษามีโอกาสสูงมากที่จะเสียชีวิต แต่ที่ตึกพยาบาลผดุงครรภ์ คนไข้จะปลอดภัยกว่า แล้วความกลัวของเธอก็เป็นจริง เพราะหลังจากนั้นไม่นานเธอก็เสียชีวิต

ในคืนที่คนไข้คนนั้นจบชีวิต เมื่อ Semmelweis กลับถึงบ้าน เขานอนไม่หลับ คำพูดทุกคำของเธอยังก้องอยู่ในหูเขาตลอดเวลา เธอย้ำกับเขาว่า ใครที่มาตึกนี้ต้องตายทุกคน แต่ที่อีกตึกหนึ่งคนไข้จะรอดชีวิต Semmelweis ใครจะรู้ว่าเธออ้างสถิติจากที่ใด และข้อมูลที่อ้างนั้นเป็นจริงเพียงใด

เมื่อถึงเวลาเช้าของวันต่อมา Semmelweis ได้ไปขอข้อมูลการเสียชีวิตของหญิงมีครรภ์หลังคลอดจากฝ่ายทะเบียนของโรงพยาบาล และพบว่านับย้อนหลังไป 6 ปีที่ตึกสูติฯ มีผู้เสียชีวิตหลังคลอด 1989 คน แต่ที่ตึกผดุงครรภ์ภายในเวลาเดียวกันตัวเลขผู้เสียชีวิตคือ 691 คน จึงคิดเป็นอัตราส่วน 3:1 ซึ่งนับว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ตามปกติแพทย์มักพบว่า สำหรับสตรีที่คลอดบุตรใหม่ๆ และเสียชีวิตในเวลาต่อมาอาการของสตรีเหล่านั้นล้วนแสดงว่าภายในเวลาสี่วันหลังคลอด ร่างกายจะหนาวสั่น มีไข้สูงและท้องจะบวม เมื่ออาการไข้

กำเริบขึ้น ๆ ในที่สุดคนไข้ก็จะตาย การผ่าตัดแสดงให้เห็นว่า อวัยวะภายในมีหนองซึ่งแสดงว่าคนไข้ได้เสียชีวิตด้วยโรคช่องท้องอักเสบ (peritonitis) หรือหลอดโลหิตดำอักเสบ (phlebitis) หรือเยื่อหุ้มประสาทสมองและไขสันหลังอักเสบ (meningitis) หรือหลอดน้ำเหลืองอักเสบ (lymphangitis) วิชาสูตินารีเวชศาสตร์ที่ Semmelweis ำเรียนมาได้ถือกำเนิดใน ค.ศ.1690 โดยแพทย์ชื่อ Peter Chamberlen ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาแพทย์ได้เข้ามามีบทบาทในการทำคลอดแทนนางผดุงครรภ์ แต่ยังทำได้ไม่ดี เพราะหลังคลอดเพียงไม่นานสตรีจำนวนมากก็เสียชีวิต ดังนั้นสตรีในสมัยนั้นจึงกลัวการตั้งครรภ์มาก และถ้าตั้งครรภ์จริงก็กลัวการฝากท้องที่โรงพยาบาล จนบางคนถึงกับพยายามถ่วงเวลาจะไปคลอด โดยหวังให้คลอดลูกกลางถนนก็ยังดีกว่าไปทำคลอดที่โรงพยาบาล สำหรับสตรีที่มีฐานะดีก็มักจ้างหมอสอนตัวมาดูแลครรภ์และทำคลอดที่บ้าน

ดังนั้นเมื่อ Semmelweis เห็นตัวเลขการเสียชีวิตเขาก็ตระหนักทันทีว่าจะต้องมีอะไรบางอย่างผิดปกติเกิดขึ้นที่ตึกสูติฯ ที่มีแพทย์เป็นผู้ดูแล และรู้สึกทรมานไม่ได้ที่จะปล่อยให้คนไข้เสียชีวิตไปโดยไม่รู้สึก และไม่ทำอะไรเลย เพราะคนที่เป็นหมอสอนตัวมีใจเมตตา ถ้าหมอไม่มีความอาทรต่อคนไข้ แล้วก็ไม่ควรประกอบอาชีพหมอ Semmelweis เองยังจำคำเตือนของบิดาที่เคยห้ามตนเรียนแพทย์ว่า หมอต้องรับผิดชอบต่อชีวิตของคนไข้ ดังนั้น เพื่อไม่ให้หนักใจ Semmelweis จึงควรเรียนกฎหมาย แต่ Semmelweis ไม่เชื่อคำแนะนำของพ่อ เพราะได้ตัดสินใจอย่างแน่วแน่จะเป็นแพทย์แล้ว จึงเดินหน้าเรียนจนได้เป็นแพทย์ในที่สุด แต่จิตใจของเขาก็ห่อเหี่ยวทุกครั้งที่เห็นคนไข้ตาย ในขณะที่เพื่อนนิสิตแพทย์บางคนวางแผน และบางคนก็พูดทำนอง “เขาทำบุญมาแค่นั้น” และบางคนกล่าวเพียงว่า “เสียใจ”

สำหรับตัว Semmelweis เอง เขาคิดว่า ความเสียใจของคนทั้งโลกก็ไม่สามารถช่วยชีวิตคนไข้คนหนึ่งได้ ดังนั้นจึงต้องการหาวิธีป้องกัน และวิธีแก้ไขสาเหตุการเสียชีวิตของคนไข้ทุกคน ในกรณีที่เพิ่งเกิดนี้ Semmelweis ไม่เข้าใจเลยว่า เหตุใดคนที่คลอดใหม่ ๆ จึงมีโอกาสตายในตึกหนึ่งมากกว่าในอีกตึกหนึ่ง และเหตุใดแพทย์จึงมีความสามารถสูนางผดุงครรภ์ไม่ได้

Semmelweis คิดจะถามปัญหานี้ต่อผู้บังคับบัญชาชื่อ Johann Klein แต่ก็เกรงว่า หัวหน้าจะตอบไม่ได้ ดีไม่ดีเขาอาจต้องหางานใหม่

Semmelweis จึงเริ่มเก็บข้อมูลจากคนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้โดยตรงเพื่อหาคำตอบ และพบว่าคำตอบที่ได้ล้วนไม่มีสาระและไร้เหตุผล เช่น บางคนบอกว่า ความกลัวจนลนลานคือสาเหตุหลัก และบางคนบอกว่าแพทย์ทำคลอดรุนแรงเกินไป ในขณะที่นางผดุงครรภ์ใช้วิธีที่นุ่มนวลกว่า ฯลฯ Semmelweis ไม่เชื่อในคำตอบเหล่านี้เลย เขาคิดว่า คำตอบน่าจะอยู่ที่ประเด็นว่า ตึกทั้งสองตึกมีอะไรบางอย่างที่แตกต่างกัน คือ ตึกหนึ่งมีอะไรที่ตึกสองไม่มี Semmelweis ครุ่นคิดหาคำตอบสำหรับเรื่องนี้ทั้งวันและคืน ในขณะที่คนไข้ก็เสียชีวิตไปทุกวัน วันละหลายคน ทำให้เขารู้สึกเสมือนว่าตนกำลังพ่ายแพ้ต่อปัญหา เมื่อความกังวลมีมากคุณภาพของงานที่ทำจึงบกพร่อง ในที่สุด Semmelweis ก็ถูกเลิกจ้าง และต้องหางานใหม่ทำ แล้วได้งานใหม่ทำกับ Josef Skoda และ Jakob Kolletschka ซึ่งสนใจปัญหาเดียวกัน คนทั้งสองได้ปลอบใจ Semmelweis ว่าในวัยหนุ่มหลายคนมักทนความกดดันไม่ได้ แต่เมื่อมีอายุมากขึ้น ทุกคนจะทนความบีบคั้นได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ก่อนจะเริ่มงานใหม่ แพทย์ทั้งสองได้อนุญาตให้ Semmelweis เดินทางไปพักผ่อนที่ Venice ในอิตาลี เพื่อล่องเรือกอนโดลาตาม Grand Canal และดู Bridge of Sighs เป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์เมื่อกลับจากพักผ่อนที่ Venice จิตใจของ Semmelweis ก็ดีขึ้นมาก ยิ่งได้ทราบข่าวว่าตำแหน่งเดิมของตนที่โรงพยาบาล Vienna ยังไม่มีใครมาสมัคร Skoda จึงอาศัยบารมีที่สนำ Semmelweis กลับไปครองตำแหน่งเดิม แต่ก่อนจะถึง Vienna Semmelweis ได้ทราบข่าวร้ายว่า อาจารย์ Kolletschka ที่เคยสอนได้เสียชีวิตเพราะมือถูกมีดบาด และแผลได้อักเสบอย่างรุนแรงจนเสียชีวิตในวันที่ Semmelweis เดินทางถึง Vienna นั่นเอง Semmelweis จึงรีบไปที่โรงพยาบาลเพื่อคารวะศพของอาจารย์เป็นการอำลาครั้งสุดท้าย

ในห้องชันสูตรศพ Semmelweis รู้สึกหดหู่และเศร้าใจเมื่อเห็นศพของอาจารย์ แต่เมื่อได้ยินเสียงหมอที่ชันสูตรศพบอกว่า Kolletschka อาจเสียชีวิตด้วยโรค peritonitis หรือ meningitis หรือ lymphangitis ซึ่งเป็น

โรคที่ Semmelweis รู้ดีว่า มักเกิดในสตรี หลังคลอดบุตรใหม่ ๆ แต่ Kolletschka เป็นผู้ชายจึงไม่น่าจะตายด้วยโรคเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม Semmelweis ก็ตระหนักว่าในภาพรวม Kolletschka ได้เสียชีวิตด้วยโรคโลหิตเป็นพิษ และเชื้อโรคต้องมาจากศพที่ Kolletschka ชำแหละ Semmelweis จึงตั้งชื่อโรคนี้ว่า cadaveric poisoning (โรคพิษจากศพ) ปัญหาที่ต้องคิดต่อไปคือพิษชนิดนี้แพร่ในร่างกายของ Kolletschka ได้อย่างไร เมื่อ Semmelweis ตรึกตรองหนัก เขาก็พบว่าที่ตึกแพทย์ เวลาศัลยกรรมชำแหละศพเสร็จ ทุกคนมักเช็ดมือกับผ้าเช็ดตัวแล้วทำคลอดสตรีทันที แต่ที่ตึก นางผดุงครรภ์ผู้ไม่ทำงานในห้องชำแหละศพ ดังนั้นจึงไม่น่าจะนำพิษใดๆ ไปสู่สตรีมีครรภ์ นี่อาจเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้จำนวนผู้เสียชีวิตในตึกทั้งสองแตกต่างกัน

ดังนั้นในวันที่ 15 พฤษภาคม ค.ศ.1847 Semmelweis จึงเขียนประกาศที่หน้าห้องคลอดทุกห้องในโรงพยาบาล Vienna ว่า ให้แพทย์และพยาบาลทุกคนที่เดินออกจากห้องผ่าศพก่อนจะเข้าไปในห้องคลอด ต้องล้างมือทั้งสองข้างให้สะอาดหมดจดด้วยน้ำคลอรีน

วันนั้นจึงเป็นวันสำคัญมากที่สุดวันหนึ่งในประวัติศาสตร์การแพทย์ของโลก หลังจากที่ Semmelweis ออกกฎให้แพทย์ล้างมือให้สะอาดก่อนลงมือผ่าตัดหรือทำคลอด สถิติการเสียชีวิตของคนไข้สตรีในห้องคลอดก็ลดลง ในปี 1846 จากจำนวนผู้เสียชีวิตในตึกแพทย์คิดเป็น 11.4% ของคนไข้ทั้งหมด อีกสองปีต่อมา จำนวนผู้เสียชีวิตได้ลดเหลือเพียง 1.27% ของจำนวนทั้งหมดความสำเร็จของ Semmelweis เกิดจากการรู้ว่ามีอะไรบางอย่างได้เดินทางจากศพไปสู่คนที่ยังมีชีวิตอยู่ และอะไรบางอย่างนั้นได้ส่งกลิ่นจากมือของแพทย์ทั้งหลาย ที่แพทย์ได้ผ่าศพเสร็จไปนานหลายชั่วโมง และ Semmelweis รู้ว่าน้ำคลอรีนสามารถกำจัดกลิ่นได้นั้นแสดงว่ามันก็สามารถกำจัดพิษที่ทำให้เกิดกลิ่นได้เช่นกัน

Ignaz Semmelweis เกิดเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.1818 (ตรงกับรัชสมัยพระพุทธเลิศหล้านภาลัย) ที่หมู่บ้าน Taban ใกล้เมือง Buda ประเทศฮังการี ในครอบครัวที่มีลูก 10 คน โดย Semmelweis เป็นลูก

คนที่ 5 บิดาของ Semmelweis ชื่อ Josef ส่วนมารดาชื่อ Teresia ครอบครัวทำธุรกิจขายเครื่องเทศและมีฐานะดี เมื่ออายุ 19 ปี Semmelweis ได้ไปเรียนกฎหมายที่มหาวิทยาลัย Vienna แต่พบว่าวิชานิติศาสตร์ไม่ถูกกับนิสัยเลย จึงเปลี่ยนไปเรียนแพทย์แทน จนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก เมื่ออายุ 26 ปี แต่ไม่สามารถเป็นอาจารย์แพทย์ด้านอายุรศาสตร์ได้ จึงตัดสินใจเป็นสตูดิอาร์แพทย์ ที่มีผู้บังคับบัญชาคือ Johann Klein เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.1846 โดยมีหน้าที่เตรียมความพร้อมของห้องตรวจไข้ให้ Klein ทุกวัน และต้องช่วย Klein ทำคลอดกรณีที่มีการคลอดมีปัญหา นอกจากนี้ก็ทำหน้าที่สอนหนังสือ และเป็นเลขานุการของภาควิชา

ในสมัยนั้นประเทศออสเตรียมีหน่วยงานและองค์กรมากมายทำหน้าที่ดูแลสตรีที่คลอดบุตร ใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม และให้ผู้หญิงยากจน กับโสเภณีใช้บริการโดยไม่ต้องเสียค่าทำคลอด และในขณะเดียวกันก็เป็นสถานที่ให้นิสิตแพทย์ได้ทำคลอดด้วย นอกจากนี้ก็ยังมีหน้าที่ปกป้องชีวิตของทารกที่อาจถูกแม่ฆ่าเพราะเป็นลูกนอกกฎหมาย หรือเป็นลูกที่พ่อแม่ไม่ยอมรับ

สำหรับที่ตึกสูติฯ ในโรงพยาบาลแห่งมหาวิทยาลัย Vienna เมื่อ Semmelweis เริ่มทำงาน สถิติการเสียชีวิตในตึกแรกเป็นประมาณ 10% และในตึกสอง 4% ดังนั้นเมื่อสถิตินี้ปรากฏสตรีมีครรภ์ทั้งหลายจึงหลั่งไหลไปขอใช้บริการที่ตึกสอง และไม่ยินยอมจะไปตึกหนึ่ง จนสตรีบางคนยอมคลอดลูกกลางถนน เพื่อจะได้เงินสวัสดิการ แล้วกลับไปพักรักษาตัวที่บ้าน แต่ Semmelweis ก็ได้พบว่าสตรีที่คลอดลูกกลางถนนมักเสียชีวิตในจำนวนมากเท่ากับพวกที่คลอดที่ตึกหนึ่งในโรงพยาบาล

วันหนึ่งในเดือนตุลาคม ค.ศ.1847 มีสตรีคนหนึ่งเข้ารับการรักษาเมื่แรงที่ปากคอมดลูก และ Semmelweis ได้พบว่า ภายในเวลาเพียงหนึ่งสัปดาห์หลังจากที่ผู้หญิงคนนั้นมาพักรักษาตัวในโรงพยาบาล สตรี 11 คน จาก 12 คน ได้เสียชีวิตลง ซึ่งนับเป็นการสูญเสียที่ร้ายแรงมาก Semmelweis รู้สึกมั่นใจว่า ได้มีอะไรเกิดขึ้นอีกแล้วที่โรงพยาบาล ทั้งๆ ที่เขาได้ตั้งกฎให้แพทย์ทุกคนล้างมือให้สะอาดก่อนเดินเข้าห้องผู้ป่วย ในที่สุด Semmelweis ก็ได้พบว่า ผู้หญิงที่เป็นมะเร็งคนนั้นถูกจัด

ให้นอนที่เตียงใกล้ประตูทางเข้า ดังนั้น แพทย์ทุกคน เวลาเข้าห้องผู้ป่วยก็จะตรวจอาการของเธอก่อน แล้วจึงไปตรวจคนอื่น ๆ เมื่อผู้หญิง 11 คน ต้องเสียชีวิตเช่นนี้ Semmelweis จึงตระหนักว่าสารพิษอาจถูกนำออกจาก ร่างกายสตรีที่เป็นมะเร็ง และนั่นก็หมายความว่า สารพิษ สามารถออกจากสิ่งที่มีชีวิตได้เช่นเดียวกับจากสิ่งที่ไม่มีชีวิต (ศพ) ดังนั้นเพื่อป้องกันภัยนี้ แพทย์ Semmelweis จึงตั้งกฎให้แพทย์ล้างมือด้วยน้ำคลอรีน ระหว่างการตรวจ ร่างกายผู้ป่วยแต่ละคนด้วย

หลังจากที่ออกกฎนี้ สถิติการเสียชีวิตของคนไข้ ในโรงพยาบาล Vienna ได้ลดลง ๆ จาก 18.3% เป็น 1.2% ทั้ง ๆ ที่มีสถิติมายืนย่น แต่แพทย์ในสมัยนั้นก็ไม่เชื่อ เหตุผลของ Semmelweis บรรดาแพทย์ได้พากันเยาะเย้ย ที่ Semmelweis เน้นเรื่องความสะอาด เพราะแพทย์ รู้ดีว่าพวกตนไม่ได้เป็นกรรมกรที่แต่งตัวสกปรก ดังนั้น จึงไม่สมควรต้องล้างมือบ่อย นอกจากเหตุผลนี้แล้ว Semmelweis ก็ไม่มีหลักฐานวิทยาศาสตร์ใด ๆ มาสนับสนุน หลักการของเขาเลย ดังนั้นวงการแพทย์จึงต่อต้านวิธีที่ Semmelweis แนะนำให้ปฏิบัติ และหนึ่งในบรรดาคนที่ ต่อต้านรุนแรง คือ Johann Klein ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของ Semmelweis โดยตรง Semmelweis จึงพบว่าตนมีโอกาส จะถูกไล่ออกจากงาน

วันหนึ่งขณะมีการสาธิตการผ่าตัด มีนิสิตแพทย์ คนหนึ่งมาสายและเดินเข้าห้องผ่าตัดโดยไม่ได้ล้างมือ เพราะคิดว่าเมื่อ Semmelweis ไม่อยู่ จึงไม่ต้องไป ล้างมือให้เสียเวลา ภายในเวลาหนึ่งสัปดาห์จากวันนั้น อัตราการเสียชีวิตของคนไข้ได้เพิ่มสูงขึ้นถึง 5.25% Semmelweis ได้ถามหานิสิตแพทย์คนนั้น จนรู้ชื่อ จึงบอกให้มารายงานตัว แล้วปรึกษาด้วยอารมณ์รุนแรง นับตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา ไม่มีนิสิตแพทย์คนใดกล้า ฝ่าฝืนกฎให้ล้างมือก่อนสัมผัสคนไข้อีกเลย วิธีปฏิบัติของ Semmelweis ได้เริ่มแพร่กระจายจาก Vienna อย่างช้า ๆ เพราะ Semmelweis ไม่ชอบตีพิมพ์เผยแพร่การค้นพบ ของตน ด้วยเหตุผลว่าเป็นคนไม่ชอบเขียนรายงาน และ ตั้งใจจะให้เพื่อนเป็นคนเผยแพร่ความคิดนี้แทน แต่เพื่อน ที่ให้วาทะก็ทำได้ไม่ดีและละเลียดเท่า Semmelweis นอกจากจะไม่ชอบเขียนหนังสือแล้ว Semmelweis ยังไม่ชอบบรรยายเรื่องที่ทำได้ด้วย มีครั้งหนึ่งที่ได้รับเชิญ

ให้ไปบรรยายที่ Vienna Medical School Society แต่ Semmelweis ได้ปฏิเสธอย่างไม่ยั้ง ชีวิตทำงานของ Semmelweis เริ่มมีปัญหา เพราะผู้บังคับบัญชา Johann Klein ไม่เห็นด้วยกับวิธีปฏิบัติเรื่องการรักษาความสะอาด ของ Semmelweis และต้องการให้ Semmelweis ออกจากงาน แต่ Josef Skoda ได้เสนอแนะให้มีการ ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบวิธีปฏิบัติของ Semmelweis ก่อนจะไล่ออก ถ้าพบว่าไม่เหมาะสม ซึ่ง Klein ได้ปฏิเสธ ทันทีโดยอ้างว่าการตรวจสอบเป็นงานในความรับผิดชอบ โดยตรงของตน ไม่ใช่หน้าที่ของ Skoda ประจวบกับ ระยะเวลาที่จ้าง Semmelweis หมดอายุพอดี ดังนั้น เมื่อ Semmelweis ขอต้อสัญญาจ้าง Klein จึงไม่อนุญาต ท่ามกลางเสียงประท้วงอย่างรุนแรงจาก Semmelweis ในช่วงเวลานั้นวงการแพทย์จึงแตกแยกออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายที่เห็นด้วยกับ Semmelweis และฝ่ายที่เห็นต่าง ในบรรดาคนที่ไม่เห็นด้วยมากมีแพทย์สองท่านซึ่งมี ชื่อเสียงโด่งดังคือ Seanzoni แห่งมหาวิทยาลัย Prague ในเชโกสโลวาเกียกับ Seyfert แห่งมหาวิทยาลัย Berlin ในเยอรมนี การถูกโจมตี “ผู้ทรงคุณวุฒิ” เหล่านี้ทำให้ Semmelweis รู้สึกท้อแท้มาก และตระหนักว่าการ จะให้แพทย์เลิกเชื่อความคิดเดิม ๆ นั้นยาก Semmelweis จึงตัดสินใจปล่อยให้ใครจะฆ่าใครโดยไม่ล้างมือให้สะอาด ตามสบาย จากนั้น Semmelweis ก็หันไปสอนองค์ความรู้ ที่ตนพบและเชื่อแก่นิสิตแพทย์ ผู้ที่จะเป็นแพทย์ ในอนาคต และได้ตั้งความหวังว่า คนหนุ่มเหล่านี้จะมี ใจกว้างจนตาสามารถเห็นความจริงได้สักวันหนึ่ง หลังจาก ที่ตกงาน Semmelweis ได้ไปสมัครเป็นอาจารย์แพทย์ ในโรงพยาบาลหลายแห่ง แต่ไม่มีโรงพยาบาลใดตอบรับ จนถึงวันที่ 10 ตุลาคม ค.ศ.1850 ก็ได้รับจดหมายฉบับหนึ่ง จากมหาวิทยาลัย Vienna ตอบรับให้ Semmelweis เป็นอาจารย์สอนวิชาสูตินารีเวชศาสตร์ภาคทฤษฎีแก่นางผดุงครรภ์ แต่มีข้อแม้ว่าให้ใช้หุ่นสอนแทนคนจริง ดังนั้นการสาธิตจึงทำไม่ได้ Semmelweis รู้สึกโกรธมาก จึงฉีกจดหมายฉบับนั้นทิ้ง แล้วตัดสินใจเดินทางจาก Vienna ไป Budapest ในฮังการี โดยไม่ร่ำลาใคร

ในช่วงเวลานั้น กรุง Budapest กำลังซบเซา เพราะเพิ่งมีการปฏิวัติใหญ่ในประเทศ และกองทัพของ ฮังการีกำลังสู้รบกับกองทัพของราชวงศ์ Hapsburg แห่งออสเตรีย เมื่อประจักษ์ว่าทหารฝ่ายตนกำลังจะแพ้

ผู้นำรัฐบาลฮังการีจึงหลบหนีไปตุรกี Semmelweis เองก็เพิ่งเดินทางมาจาก Vienna ดังนั้นจึงไม่เป็นที่ต้อนรับ ในกรุง Budapest นัก ท่างกลางบรรยากาศที่กำลังปั่นป่วน มหาวิทยาลัยในฮังการีต้องปิดเรียน และเมื่ออาจารย์ แพทย์ในมหาวิทยาลัยครั้งหนึ่งต้องติดคุก ดังนั้น บรรยาการวิชาการจึงแทบไม่มีเลย กระนั้นสมาคมแพทย์ ก็ได้พยายามจัดประชุม แต่ทุกครั้งก็จะมีตำรวจลับเข้า นั่งฟังด้วย และถ้าผู้บรรยายคนใดกล่าวปราศรัยเชิงต่อต้านรัฐบาลออสเตรีย เขาก็จะถูกจับกุมทันที

เมื่อ Semmelweis เดินทางถึง Budapest ก็ได้ พบว่า ทั้งบิดาและมารดาได้เสียชีวิตไปแล้ว จึงรู้สึก เหนงมาก เพราะขาดทั้งเพื่อนเก่า และไม่มีเพื่อนใหม่ เมื่อโรงพยาบาล St. Rochus ใน Budapest มีเหตุการณ์ เสียชีวิตของสตรีหลังคลอดเป็นจำนวนมาก และไม่มี แพทย์คนใดรู้สาเหตุ Semmelweis จึงไปสมัครทำงานที่นั่น โดยปรารถนาไม่รับเงินเดือน และได้เริ่มทำงานเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม ค.ศ.1851 และสังกัดที่นี่ จนกระทั่งถึง ปี 1855 กฎการทำความสะอาดมือด้วยน้ำคลอรีนของ Semmelweis ได้ทำให้สถิติการเสียชีวิตลดลงอย่างเห็น ได้ชัด จากจำนวน 933 คนมีคนที่เสียชีวิตเพียง 8 คน ภายในเวลา 6 ปี จึงเป็นเพียง 0.85% เท่านั้นเอง

เมื่อผลงานปรากฏ จำนวนคนที่อิจฉา Semmelweis ก็ยังมีมาก แม้แต่ผู้อำนวยการโรงพยาบาล St. Rochus ก็ไม่เว้นจะวางตนเป็นฝ่ายตรงข้าม วันหนึ่ง Semmelweis ได้พบว่าสถิติการตายของคนไข้ที่นั่น เพิ่มมากผิดปกติ จึงต้องการหาสาเหตุ และพบว่า หัวหน้าพนักงาน ทำความสะอาดผ้าปูที่นอนได้ติดตั้งประมาณการซักрид ทำให้คนไข้ใหม่ต้องใช้ผ้าปูที่นอนของคนไข้เก่า ซึ่งบางครั้ง เปื้อนเลือดและคราบสกปรก Semmelweis รู้สึกโกรธมาก จึงนำผ้าปูที่นอนเปื้อนหนองผืนนั้นไปให้ผู้เฝ้าพยาบาลดู แล้วเรียกร้องไม่ให้ติดตั้งประมาณเรื่องนี้ Semmelweis ได้รับผ้าปูที่นอนใหม่ทันที รวมถึงได้งบประมาณเท่าเดิม และได้ผู้อำนวยการเป็นศัตรู ในขณะเดียวกัน

ถึงปี 1856 Semmelweis ได้ตระหนักว่า ถ้าไม่ เผยแพร่วิธีปฏิบัติของตนให้โลกรู้ แพทย์ในโรงพยาบาล อื่นๆ ก็อาจฆ่าคนโดยไม่รู้ตัว Semmelweis จึงคิดว่า ถึงเวลาที่ต้องเขียนรายงานเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่พบ

ในโรงพยาบาล Vienna และ Budapest แล้ว จากนั้น ก็ได้ส่งบทความไปตีพิมพ์ เมื่อวารสารที่ลงบทความนั้น มาถึงมือ Semmelweis ก็ได้พบว่าบรรณาธิการได้เขียน เพิ่มเติมที่ตอนท้ายของบทความว่า นี่เป็นความคิดเห็น ส่วนตัวของ Semmelweis กองบรรณาธิการมิได้เห็นด้วย แต่ประการใด ในปี 1857 Semmelweis ได้เข้าพิธีสมรส กับ Maria Weidenhoffer ผู้มีอายุน้อยกว่า 19 ปี และเป็นบุตรสาวของนักธุรกิจที่มีฐานะดี ครอบครัวของ Semmelweis มีลูก 5 คน และลูก 2 คนได้เสียชีวิต ตั้งแต่อายุยังน้อย คนที่ 3 ฆ่าตัวตาย คนที่ 4 เป็นโสด ส่วนคนที่ 5 มีครอบครัว

ในปี 1858 ตำราของ Semmelweis ชื่อ “The Etiology of Childbed Fever” (สมุฏฐานของโรคระยะ หลังคลอดบุตร) ถูกตีพิมพ์ ซึ่งเป็นตำราที่หนาทุกเล่มที่ Semmelweis ไม่ชอบเขียนหนังสือ แต่เมื่อถึงวันนี้ หนังสือนี้ นับว่ามีความสำคัญพอๆ กับตำรา “On the Motion of the Heart” ของ William Harvey แต่ในช่วง เวลานั้นไม่มีใครสนใจมาก เพราะแพทย์ส่วนใหญ่คิดว่า วิธีการของ Semmelweis “ง่าย” เกินไป ที่ขอให้แพทย์ ใช้น้ำปูนคลอรีนล้างมือก่อนลงมือผ่าตัด แล้วคนไข้ จะไม่ตาย

Semmelweis รู้สึกเดือดดาลที่หนังสือที่เขาเขียน ขายได้น้อย จึงเขียนจดหมายไปโจมตีบรรดาสูตินารีแพทย์ ที่มีชื่อเสียง และกล่าวหาแพทย์เหล่านั้นว่าเป็นฆาตกร เลือดเย็นที่ไม่เคยรับผิดชอบต่อชีวิตคนไข้ ความก้าวร้าว ของ Semmelweis ทำให้ภรรยาวิตกว่าสามีคงเสียสติ ไปแล้ว เพราะเวลา Semmelweis เครียดมาก จะมีอาการ เสร้าซึม ตาเหม่อลอย ใบหน้าซีดเซียว จนดูเศร้ากว่าวัยจริง นอกจากนี้ก็ชอบดื่มสุรา เทียวโสเภณี และเวลาสนทนากับใครก็จะวกเข้าเรื่องโรคหลังคลอดบุตรทุกครั้งไป นี่เป็น อาการของโรค Alzheimer ที่ทำให้สมองของ Semmelweis เสื่อม และร่างกายอ่อนแอ เพราะเป็นโรคซิฟิลิส ต่อมา เมื่อพฤติกรรมที่แสดงออกไม่เหมาะสม เช่น เปลือยกาย กลางที่สาธารณะ ในปี 1865 Semmelweis ถูกส่งตัว ไปโรงพยาบาลโรคจิตที่ Vienna เพื่อเข้ารับการบำบัด โดยถูกนำตัวไปขังในห้องมืด เวลาคลุ้มคลั่งก็ถูกสาดด้วย น้ำเย็น และน้ำร้อนรดสลับกัน Semmelweis ได้พยายาม ลอบหนีออกจากโรงพยาบาล แต่ถูกจับได้ จึงถูกโยนตี

จนบาดเจ็บ ตามตัวมีบาดแผลมากมายและเป็น
บาดทะยัก ในที่สุดก็เสียชีวิตเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม
ค.ศ.1865 สิริอายุ 47 ปี (NNDB., 2013)

ศพได้ถูกนำไปฝังที่โบสถ์ใน Vienna อีก 2 วันต่อมา
มีคนมาร่วมงานในพิธีศพเพียง 3 คน ข่าวการเสียชีวิต
ของ Semmelweis ได้รับการบันทึกสั้นๆ ในหนังสือพิมพ์
ที่ Vienna และ Budapest ในปี 1891 ศพถูกนำกลับไป
ฝังที่ Budapest และถูกย้ายไปฝังที่บ้านเกิดเมื่อวันที่ 11
ตุลาคม ค.ศ.1964 ปัจจุบันบ้านเกิดของ Semmelweis
เป็นพิพิธภัณฑ์ให้รู้ว่า Semmelweis เป็นแพทย์ผู้
บุกเบิกมาตรฐานการทำความสะอาดในการผ่าตัด และ

มาตรฐานนี้ได้รับการยืนยัน โดยทฤษฎีเชื้อโรค (germ)
ของ Louis Pasteur ในเวลาต่อมา

ณ วันที่ ที่ฮังการีมีมหาวิทยาลัย Semmelweis
ที่กรุง Budapest และที่ Vienna มี Semmelweis Klinik
สำหรับสตรีโดยเฉพาะ ส่วนที่เมือง Miskolc ในฮังการี
ก็มี Semmelweis Hospital ในปี 2008 รัฐบาลฮังการี
ได้ออกเหรียญที่ระลึกที่มีภาพสลักนูนของ Semmelweis
อ่านเพิ่มเติมจาก “A Scientific Biography of Ignaz
Semmelweis” โดย K. Codell Carter และ Barbara R.
Carter จัดพิมพ์โดย Transaction Publishers ปี 2005

เอกสารอ้างอิง

NNDB. (2013). *Ignaz Semmelweis*. Retrieved from <http://www.nndb.com/people/601/000091328/>
